

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Școala Doctorală de Teologie Ortodoxă Sf. Nicodim
1.4. Domeniul	Teologie
1.5. Ciclu de studii universitare	Studii Doctorale, seria 2022-2025
1.6. Forma de organizare	IF/IFR
1.7. Programul de studii	/

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplină	Mariologia ortodoxă				
2.2. Titularul activității de curs	IPS Prof. univ. dr. Irineu Ion Popa				
2.3. Titularul activității de seminar					
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E
				2.7. Regimul disciplinei	DS, DO

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					38
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					28
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
• Tutoriat					7
• Examinări					7
• Alte activități					-

3.7. Total ore studiu individual	108
3.8. Total ore pe semestru	150
3.9. Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoașterea triadologiei, antropologiei și hristologiei Bisericii Ortodoxe, precum și a principiilor gnoseologice specifice Răsăritului.
4.2. de competențe	Capacități de analiză, sinteză și gândire critică.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Desfășurarea cursului și a seminarului se realizează prin folosirea bazei materiale a instituției de învățământ. Studenții sunt instruiți corespunzător și pentru folosirea mijloacelor de comunicare on-line, pentru desfășurarea cursurilor de la distanță, dar și pentru realizarea orelor de seminar și folosirea cărților on line, în format digital.
5.2. de desfășurare a seminarului	Utilizarea bibliotecii facultății și a bibliotecilor on line de către studenți, pentru întocmirea lucrărilor de seminar

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: 1. Transpune cunoștințele dobândite în cercetarea academică; 2. Publică studii și articole în contextul dialogului inter-religios și inter-cultural; 3. Cunoaște învățătura de credință a Bisericii Ortodoxe și identifică diferențele dogmatice și canonice; 4. Înțelege și cunoaște conceptele, curentele și noțiunile specifice <i>Teologiei dogmatice</i> răsăritene, dintr-o perspectivă cronologică și sistematică; 5. Cunoaște terminologia și noțiunile generale ale <i>Teologiei dogmatice</i>, dar și evoluția teologiei românești; 6. Este familiarizat cu operele Sfinților Părinți și ale scriitorilor răsăriteni care au avut un impact considerabil asupra <i>Teologiei dogmatice</i> moderne; 7. Cunoaște principalele tendințe în domeniul liturgicii ortodoxe și a învățăturii despre Maica Domnului; 8. Dobânște perspective transdisciplinare în problematica studiului și cercetării dogmatice.
Aptitudini (Abilități)	Studentul/Absolventul: 1. Are capacitatea de a realiza studii și articole de specialitate în domeniul cercetării inter-disciplinare: Teologie și Filosofie 2. Asimilează și își însușește temeinic adevărul de credință dogmatic, promovat prin învățătura și în viața Bisericii; 3. Aplică reguli de muncă organizată și eficientă, dobândește atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională; 4. Culege informații din medii științifice diverse, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei practici liturgice; 5. Dobândește capacitatea de dialog cu celelalte discipline teologice și ramuri ale științei, în identificarea unei viziuni integratoare.

Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul:
	1. Argumentează prin cercetare și studiu a cunoștințelor dobândire în contextul problematizării interdisciplinare; 2. Dobândește capacitatea de a distinge adevărul de credință de învățături greșite, respectiv asimilează teoretic și practic adevărul de credință dogmatic, practica liturgică și canonică; 3. Cunoaște principalele metode de expunere a învățaturii Bisericii; 4. Își formează capacitatea de a argumenta interdependențele dintre învățătura patristică, expresia liturgică a dogmei și teologia contemporană; 5. Își formează capacitatea de analiza a problemelor cu implicații pentru Tradiția Bisericii; 6. Învăță să folosească corect sursele bibliografice, cu raportare la izvoarele biblice, patristice și filocalice; 7. Își asumă responsabilitatea pentru calitatea și relevanța cercetării desfășurate; 8. Coordonează activități de diseminare științifică a rezultatelor cercetării sale în rândul celorlalți doctoranzi în teologie; 9. Demonstrează capacitatea de luare a deciziilor legate de metodologia, analiză și interpretarea rezultatelor cercetării sale teologice.

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Introducere în mariologie 1.1. Metode de studiu a învățaturii despre Maica Domnului; 1.2. Diferența dintre abordări; 1.3. Limitele cursului.	față în față (săptămâna 1)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
2. Învățătura vechi-testamenatară despre Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu 2.1. Profetii mesianice; 2.2. Prefigurări; 2.3. Interpretarea patristică.	față în față (săptămâna 2)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
3. Învățătura nou-testamenatară despre Maica Domnului 3.1. Texte biblice; 3.2. Texte care nu vorbesc direct despre Maica Domnului, dar care au fost asumate teotokologic; 3.3. Interpretarea patristică.	față în față (săptămâna 3)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
4. Maica Domnului în tradiția creștină (până la Sinodul III Ecumenic) 4.1. Influența apocrifelor asupra cultului; 4.2. Tradițiile apocrife și	față în față (săptămâna 4)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore

pietatea comunitară; 4.3. Relația dintre apocrife și teotokologia patristică.			
5. Tradiția omiletică referitoare la Maica Domnului 5.1. Evoluția tradiției omiletice referitoare la Maica Domnului; 5.2. Diferențe dintre abordările patristice; 5.3. Utilizarea apocrifelor în expresia omiletică a Părinților.	față în față (săptămâna 5)	Prelegere Materiale didactice imprimate	1 ore
6. Viața Maicii Domnului în lumina textelor patristice 6.1. Istoria textelor patristice unde este redată viața Maicii Domnului; 6.2. Probleme hermeneutice legate de aceste texte; 6.3. Importanța afirmațiilor mariologice.	față în față (săptămâna 6)	Prelegere Materiale didactice imprimate	1 ore
7. Pururea-fecioria Maicii Domnului 7.1. Imaginea femeii în primele secole; 7.2. Fecioria și cultul Bisericii; 7.3. Pururea-fecioria în teologia patristică.	față în față (săptămâna 7)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
8. Maica Domnului, Născătoare de Dumnezeu, în gândirea Sf. Părinți 8.1. Titlul înainte de Sinodul de la Efes; 8.2. Sinodul de la Efes și cultul Născătoarei..	față în față (săptămâna 8)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
9. Maica Domnului, mijlocitoare 9.1. Maica Domnului, hotar între creat și necreat; 9.2. Maica Domnului și jertfa Mântuitorului; 9.3. Fecioara și creația.	față în față (săptămâna 9)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
10. Iconografia Maicii Domnului în Biserica Ortodoxă 10.1. Evoluția iconografiei închinată Maicii Domnului; 10.2. Interpretarea iconografiei; 10.3. Specificul icoanelor românești..	on-line, sincron (săptămâna 10)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore

11. Cultul marial 11.1. Sărbătorile închinare Maicii Domnului și istoria lor; 11.2. Relația dintre aceste sărbători și învățătura hristologică a Bisericii; 11.3. Specificitatea rugăciunilor închinare Maicii Sfinte; 11.4. Forme de manifestare a evlaviei față de Maica Domnului.	on-line, sincron (săptămâna 11)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
12. Învățături greșite despre Maica Domnului 12.1. Erorile mariologice ale teologiei catolice; 12.2. Atitudinea negativă a Reformatoarelor; 12.3. Suprimarea cultului în protestantism.	on-line, sincron (săptămâna 12)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
13. Maica Domnului în Biserica Ortodoxă 13.1. Relația dintre învățătura despre Maica Domnului și învățătura despre har; 13.2. Comuniunea sfinților și nouă formă de rudenie.	on-line, sincron (săptămâna 13)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
14. Concluzii	on-line, sincron (săptămâna 14)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore

Bibliografie:

- ALEXOPOULOS, Stefanos, „An example of Ecclesial Reconciliation in the Early Church: Three Homilies by Paul of Emesa and Cyril of Alexandria”, în: *St. Vladimir's Theological Quarterly*, vol. 45 (2001), nr. 4, pp. 339-58.
- BRAATEN (ed.), Carl E., *Mary, Mother of God*, Michigan, Grand Rapids, 2004.
- BRANIȘTE, Ene, „Cinstirea Maicii Domnului în cultul ortodox și formele ei de exprimare”, în *Ortodoxia*, vol. 32 (1980), nr. 3, pp. 521-33.
- BULGAKOV, pr. Serghie, *Rugul care nu se mistuie*, traducere de Boris Buzilă, București, Editura Anastasia, 2001.
- BUTA, Dragoș, „Maica Domnului în sărbătoarea Bunei Vestire”, în *Teologie și Viață*, vol. 14 (2004), nr. 1-6, pp. 115-25.
- CUNNINGHAM, Mary B., *Maica vieții. Învățătura ortodoxă despre Maica Domnului*, traducere de Dragoș Dâscă, Iași, Editura Doxologia, 2017.
- DINU, pr. lect. Adrian, „Cultul și sărbătorile Maicii Domnului în epoca patristică”, în *Analele Științifice ale Universității «Al. I. Cuza», Iași – Teologie*, vol. 6 (2001), pp. 149-62.
- GRILLMEIER, Alois, *Christ in Christian Tradition*, vol. 1: *From Apostolic Age to Chalcedon (451)*, second, revised edition, translated by John Bowdwen, Atlanta, John Knox Press, 1975.
- KNIAZEV, pr. Alexis, *Maica Domnului în Biserica Ortodoxă*, traducere de Lucreția Vasilescu, București, Editura Humanitas, 1998.
- MAXWELL, Johnson, „Sub Tuum Praesidium: The Theotokos in Christian Life and Worship before Ephesus”, în *Pro Ecclesia*, vol. 17 (2008), p. 52-75.
- MIMOUNI, Simon Claude, *Les traditions anciennes sur la Dormition et l'Assomption de Marie. Études littéraires, historiques et doctrinales*, Boston, Brill, 2011.
- GAFTON, monahia Semfora, *Maica Domnului în Biserica Ortodoxă*, București, Editura Sophia, 1998.
- PÂRVU, Constantin, „Temeiuri ortodoxe ale cultului Maicii Domnului”, în *Studii Teologice*, vol. 6

(1954), nr. 3-4, pp. 189-218.
 PELIKAN, Jaroslav, *Fecioara Maria de-a lungul secolelor. Locul ei în istoria culturii*, traducere de Silvia Palade, București, Editura Humanitas, 1998.

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Protoevanghelia lui Iacov	față în față (săptămâna 1)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Evanghelia arabă a copilăriei	față în față (săptămâna 2)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Mariologia Sf. Ioan Gură de Aur	față în față (săptămâna 3)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Mariologia Sf. Chiril al Alexandriei	față în față (săptămâna 4)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Omiliile mariologice ale Sf. Andrei Cretanul	față în față (săptămâna 5)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Viața Maicii Domnului potrivit Sfântului Maxim Mărturisitorul	față în față (săptămâna 6)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Viața Maicii Domnului după Epifaniei Monahul	față în față (săptămâna 7)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
Bibliografie:			
BUZESCU, Nicolae C., „Panaghia Teotokos în iconografia Mineelor”, în <i>Ortodoxia</i> , vol. 32 (1980), nr. 3, pp. 534-58.			
CAMELOT, Pierre Thomas, <i>Éphèse et Chalcédoine</i> , col. <i>Histoire des Conciles Œcuménique</i> , Paris, Éditions de L'Orante, 1961.			
CHIALDA, prof. Mircea, „Preacinstirea Maicii Domnului”, în <i>Mitropolia Moldovei și Sucevei</i> , vol. 59 (1983), nr. 7-9, p. 439-48.			
COMAN, pr. prof. Ioan G., „Și Cuvântul trup s-a făcut”. <i>Hristologie și Mariologie patristică</i> , Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993.			
CORNIȚESCU, prof. Emilian, „Temeiuri ale preacinstirii Maicii Domnului în Vechiul Testament”, în <i>Ortodoxia</i> , vol. 32 (1980), nr. 3, p. 492-500.			
SANCHEZ-PERRY, Josefrayn, „Theotokos of Byzantium and Guadalupe of Tepayac: Patristies, Typology, and the Incarnation”, în <i>Apuntes</i> , vol. 33 (2013), nr. 1, pp. 18-33.			

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este coroborat cu conținutul disciplinelor similare predate în alte centre universitare și cu cerințele stabilite în urma consultării angajatorilor, cu structura și conținutul disciplinelor similare predate la alte universități și cu cerințele stabilite pentru cercetare avansată de doctorat.

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate. Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând prin aceasta așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.1. Curs	Evaluare la	Examen oral care constă în prezentarea	75%

	final de semestru	unui referat, bazat pe o direcție/tematică de cercetare legată de actualitatea învățaturii Sfinților Părinți Capadocieni	
9.2.Seminar	Evaluare pe parcursul semestrului	Evaluarea pe parcurs va urmări activitatea de la seminar, prin elaborarea unui proiect de cercetare, care să urmărească tematica disciplinei.	25%
9.3.Standard minim de performanță:			
• Pentru nota 5 (cinci): Utilizarea conceptelor teologice fundamentale în realizarea comunicării învățaturii de credință ortodoxă, respectiv capacitatea de susținere a unui dialog teologie-cultură menit reconfigurării religioase a lumii contemporane.			

Data completării 28.09.2022	Semnătura titularului de curs și seminar IPS Prof. univ. dr. Iulian Ion Popa
Data avizării în departament 28.09.2022	Semnătura director de departament Pr. prof. univ. dr. Picu-Nelu Ocoleanu